

OPACI (3) *ai*

o *prawdopodobnie jasne* (*tak w opacicha*); a *jasne*.

sgf [G opaci(e)j. ◇ D opaci(e)j.] ◇ A opacią (1). ◇ [L opaci(e)j. ◇ n G opaci(e)go. ◇ D opaci(e)mu. ◇ A opaci(e). ◇ I opacim, opaci(e)m. ◇ L opacim.] ◇ pl N subst opacié (1). ◇ A subst opaci(e) (1).

Sł stp, Cn, Linde brak.

Przymiotnik od „opat”; związany z *opatem*, należący do *opata* (3) : [Szołty [raz] na voley Opaczey albo łtarfzey oštawiamy. ktorich czafłow maia pufczacz [krew] StatNorb 123; A iłz na rozfmaitich mieyfzczach rofmaithe łą opatrzenia. Zoštaviamy tho moczi y foldze Opaczey StatNorb 188; tedy ma bicz około takouich rzeczach badanie, przełz opatha mieyfzcza onego łtarfzego [...] albo tefz pod łuiadecztuem opaczim albo onego mieyfzcza łtarfzim. StatNorb 256; a tham maia bicz chouanj afz do przyjachania opacziego StatNorb 284; tedy ocziecz przeor ma tho opouiedzicz viłlemv opathoui krom odwłoki, odłfelaiacz mv pieczecz opacią. StatNorb 383; A iefli bi dauali liłth o poziczone rzeczy albo łmovione tedi mogą pieczetouacz łprzizwolenim łtarfzich łiołtr. Oprócz ze bi tho belo nad viłtaue opacią. StatNorb 475, 259, 264, 267, 279, 368, 392, 396, 491.]

W *połczeniach szeregowych* (2): Vrądzili w then czás łłuzebne przyiac/ [...] ktorzy pothym ziechawłzy s polá/ Biłkupie/ Opácie Kánonicze wsi łupili/ bo krolá nie było w ziemi/ w Litwie był. BielKron 401v; Item Przedmiełzczánié ná przedmiełciu miełzkáiacy maia łie łkládác/ ták iáko niżey opifano będzie. Item/ miáłteczká álbo wsi mnieyfze Opácie Kláłztorné/ etc. SarnStat 972.

W *charakterystycznych połczeniach*: *moc i folga opacia* (-e), *pieczecz*, *przijachanie*, *rozkazanie*, *skazanie*, *ustawa*, *wola* (2), *wsi* (2); z *dozwoleniem opacim* (2), *pryzwoleniem* (3), *pod łwiadectwem opacim*.

Zwroty: [»być przy imieniu opacim« = *należec do majątku opata*: Viłtauiami tefz nad tho iłz kołczyli panienłkie ktore nielą przy imieniv opaczim beli bi naviedzane od viłtatorow albo opatow StatNorb 459.]

»łaskę opacią porzucić« = *zrzec się godności, urzędu opata* (1): łzedł [opat Klassyński] do Arcybiskupá y Krolá y przed nim łafkę Opácią porzucił/ y kláłztor im pułcił. SkarŻyw 573.

Wyrażenia: [»imienie opacie« = *własność, dobra należące do opata*: StatNorb 459 cf »być przy imieniu opacim«.

»kapituła opacia« = *kolegium starszych zakonników przy klasztorze stanowiące radę przyboczną opata*: tham wkapitulie opacziei liłthi łpouiatow maia bicz czithane. StatNorb 328; A przeczziwłzi im liłthi kapitulie wielkiei albo opacziei. Moczą bołką i onei kapitulie wielkiei maia przikazacz StatNorb 407.]

»łaska opacia« = *insygnium władzy opata – pastorał* (1): SkarŻyw 573 cf »łaskę opacią porzucić«.

Cf [OPACKI], OPATOW